PREZES
URZĘDU OCHRONY
KONKURENCJI I KONSUMENTÓW
TOMASZ CHRÓSTNY

Warszawa, 26 listopada 2021 r.

DOK-3.071.68.2021/NR

Pan
Ryszard Bartosik
Sekretarz Stanu
w Ministerstwie Rolnictwa i Rozwoju Wsi

Szanowny Panie Ministrze,

w odpowiedzi na pismo z dnia 27 października 2021 r. (data wpływu do Urzędu: 29 października 2021 r.), dotyczące podejrzenia stosowania praktyk ograniczających konkurencję przez przedsiębiorców działających na rynku wieprzowiny, pragnę przedstawić poniższe stanowisko.

W nadesłanym piśmie zwraca się Pan Minister z prośbą do Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów (dalej jako: „Prezes UOKiK" lub „Prezes Urzędu") o zbadanie czy podmioty gospodarcze działające na rynku wieprzowiny, w tym przedsiębiorcy skupujący żywiec oraz importerzy mięsa wieprzowego, mogą stosować praktyki ograniczające konkurencję, w szczególności poprzez nadużywanie pozycji dominującej. Przekazuje Pan Minister również pismo Krajowej Rady Izb Rolniczych (dalej jako: „KRIR") z dnia 15 października 2021 r. wraz z uchwałą z dnia 12 października 2021 r. w sprawie aktualnej sytuacji w rolnictwie.

Na wstępie pragnę podziękować za przekazane informacje oraz podkreślić, że poprawa warunków funkcjonowania rynku rolno-spożywczego stanowi jeden z priorytetów działań Prezesa UOKiK. Sytuacja na przedmiotowym rynku jest na bieżąco monitorowana pod kątem możliwości podjęcia przez Prezesa Urzędu czynności, zarówno na podstawie ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (Dz. U. z 2021, poz. 275, dalej jako: „Ustawa" lub „ustawa o ochronie konkurencji i konsumentów"),

jak również ustawy z dnia 15 grudnia 2016 r. o przeciwdziałaniu nieuczciwemu wykorzystywaniu przewagi kontraktowej w obrocie produktami rolnymi i spożywczymi (t.j. Dz. U. z 2020 r., poz. 1213, dalej jako: „ustawa o przewadze"). Istotnym źródłem wiedzy pozwalającym podejmować interwencje w tym zakresie są sygnały przedsiębiorców, rolników i reprezentujących ich organizacji.

Istotnym jest by wskazać, że prawidłowe funkcjonowanie rynku handlu żywnością – w tym produktami mięsnymi - jest jednym z kluczowych obszarów interwencji podejmowanych przez Prezesa UOKiK. W kontekście ostatnio podejmowanych przez Prezesa Urzędu działań, należy przede wszystkim wymienić kontrole przedsiębiorców przeprowadzone w związku z informacjami o możliwym odmawianiu przyjmowania dostaw zdrowego mięsa pochodzącego ze stref ASF. W ramach wyżej wymienionych czynności sprawdzono działania pięciu podmiotów - dwóch sieci handlowych: Jeronimo Martins Polska i Dino Polska oraz trzech przetwórców: Gobarto, Animex i Sokołów[1].

Jako przykład działań zmierzających do poprawy warunków funkcjonowania rynku mięsa, należy również wskazać wszczęcie dwóch postępowań w sprawie praktyk nieuczciwie wykorzystujących przewagę kontraktową w ramach tzw. tuczu kontraktowego[2].

Pragnę również wskazać, że obecnie prowadzone jest badanie rynku skupu trzody chlewnej, obejmujące określenie jego struktury i stopnia koncentracji. W ramach powyższego badania, opracowane zostały narzędzia badawcze (kwestionariusze badawcze) dotyczące m.in. praktyk nieuczciwie wykorzystujących przewagę kontraktową w ramach umów tuczu kontraktowego.

Niezależnie od powyższego należy wyjaśnić, że Prezes Urzędu jako organ administracji publicznej działa na podstawie przepisów Ustawy, która dokładnie określa zakres właściwości organu antymonopolowego oraz jego kompetencje. Przepisy ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów precyzyjnie wskazują jedynie dwie sytuacje, które mogą - na gruncie obowiązujących przepisów Ustawy - zostać zakwalifikowane jako

[1] Więcej informacji dotyczących ww. działań znajduje się w komunikacie prasowym zamieszczonym na stronie internetowej UOKiK pod adresem: https://www.uokik.gov.pl/aktualnosci.php?news_id=17924

[2] Wskazane postępowania prowadzone są wobec spółek Agrifirm Polska sp. z o.o. z siedzibą w Szamotułach oraz Agri Plus sp. z o.o. z siedzibą w Poznaniu. Dotyczą one praktyk polegających na obciążaniu dostawców nadmiernym ryzykiem związanym z realizacją umowy tuczu trzody chlewnej poprzez organizowanie tuczu w ten sposób, że wysokość wynagrodzenia dostawcy jest zależna od efektu tuczu, podczas gdy na efekt ten mają wpływ przede wszystkim okoliczności, za które odpowiada nabywca, takie jak zapewnienie odpowiednich warchlaków do tuczu, paszy, właściwej opieki weterynaryjnej, jak również jego zalecenia, co może stanowić nieuczciwe wykorzystywanie przewagi kontraktowej, o którym mowa w art. 6 w związku z art. 7 ust. 2 ustawy o przewadze.

publicznoprawne naruszenie reguł konkurencji, uprawniające Prezesa UOKiK do podjęcia stosownych działań, tj.:

- porozumienia ograniczające konkurencję - art. 6 Ustawy zakazuje porozumień, których celem lub skutkiem jest wyeliminowanie, ograniczenie lub naruszenie w inny sposób konkurencji na rynku;
- nadużywanie pozycji dominującej - art. 9 Ustawy zakazuje nadużywania pozycji dominującej na rynku właściwym przez jednego lub kilku przedsiębiorców.

Przekazane przez Pana Ministra oraz KRIR informacje, nie pozwalają na zidentyfikowanie konkretnego przedsiębiorcy/przedsiębiorców działających na rynku wieprzowiny, którzy mieliby dopuszczać się zachowań sprzecznych z ustawą o ochronie konkurencji i konsumentów. W związku z powyższym, uprzejmie proszę o przekazanie, w miarę posiadanych przez Pana Ministra czy KRIR informacji, danych identyfikujących przedsiębiorcę/przedsiębiorców, którym zarzuca się podejmowanie antykonkurencyjnych praktyk, co pozwoli ukierunkować działania Prezesa UOKiK na skonkretyzowane zachowanie, określonych uczestników rynku i przeprowadzić szczegółową analizę w kontekście zasadności podjęcia antymonopolowej interwencji.

Wyrażam nadzieję, że powyższe wyjaśnienia okażą się przydatne.

Z poważaniem,

Tomasz Chróstny
Prezes
Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów
/podpisano elektronicznie/

Do wiadomości:

1. Krajowa Rada Izb Rolniczych
   sekretariat@krir.pl